

Rosh Hashana

5787

Shiur# 529 | Sep 19th 2025

רמב"ן פרשת נצבים פרק ל פסוק יא

וטעם כי המצוה הזאת - על כל התורה כולה. והנכון, כי על כל התורה יאמר (לעיל ח א) "כל המצוה אשר אנכי מצוך היום", אבל "המצוה הזאת" על התשובה הנזכרת, כי והשבות אל לבבך (בפסוק א) ושבת עד ה' אלהיך (בפסוק ב) מצוה שיצוה אותנו לעשות כן. ונאמרה בלשון הבינוני לרמז בהבטחה כי עתיד הדבר להיות כן. והטעם, לאמר כי אם יהיה נדחך בקצה השמים ואתה ביד העמים תוכל לשוב אל ה' ולעשות ככל אשר אנכי מצוך היום, כי אין הדבר נפלא ורחוק ממך אבל קרוב אליך מאד לעשותו בכל עת ובכל מקום. וזה טעם בפ"ך ובלבבך לעשותו - שיתודו את עונם ואת אבותם בפייהם, וישובו בלבם אל ה', ויקבלו עליהם היום התורה לעשותה לדורות כאשר הזכיר (לעיל פסוק ב) אתה ובניך בכל לבבך - כמו שפירשתי (שם):

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף יז עמוד א

והתניא: אמרו עליו על ר"א בן דורדיא, שלא הניח זונה אחת בעולם שלא בא עליה. פעם אחת שמע שיש זונה אחת בכרכי הים והיתה נוטלת כיס דינרין בשכרה, נטל כיס דינרין והלך ועבר עליה שבעה נהרות. בשעת הרגל דבר הפיחה, אמרה: כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה, כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה. הלך וישב בין שני הרים וגבעות, אמר: הרים וגבעות בקשו עלי רחמים, אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר: כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה. אמר: שמים וארץ בקשו עלי רחמים, אמרו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר: כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה. אמר: חמה ולבנה בקשו עלי רחמים, אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר: וחפרה הלבנה ובושה החמה. אמר: כוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים, אמרו לו: עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר: ונמקו כל צבא השמים. אמר: אין הדבר תלוי אלא בי, הניח ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו. יצתה בת קול ואמרה: ר"א בן דורדיא מזומן לחיי העולם הבא.

תפילות היום

הסליחה לפי ערך הבקשה

היה מפרש האדמו"ר הרבי ר' ברוך'ל ממזיבוז זצ"ל:

"ויאמר ה' סלחתי כדבריך" – אומר הקדוש ברוך הוא סלחתי –
 אסלח לך, כדבריך – באותה מדה שנאמרה בקשתך. אם בכנות
 ורצינות, פעלת סליחה!

– הכל לפי רוב הכוונה...

דומה לזה ביאר הבעל שם טוב הקדוש זצ"ל, את הפסוק: "יהי
 חסדך ה' עלינו כאשר יחלנו לך". וכה אמר:

חסד ה' שמעניק לנו, תלוי לפי מדת הבטחון שפָּנו. בוטחים באמת
 – מקבלים הענקה מן השמים. והיה אם מן השפה ולחוץ בטחוננו, כי
 אז יתרחקו חסדי ה', חלילה.

– יהי חסדך ה' עלינו – זה תלוי – כאשר יחלנו לך!